

Život Cirkvi

Ročník 15

27/2008

Ďakovná omša
a otvorenie klenotnice v Dóme svätého Martina

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána

Pápež Benedikt XVI. sa v nedeľu 29. júna napoludnie spolu s veriacimi pomodlil mariánsku modlitbu Anjel Pána. Stalo sa tak výnimočne v Bazilike sv. Petra, a nie na Námestí sv. Petra vo Vatikáne, na záver svätej omše v deň slávnosti apoštolov sv. Petra a Pavla. Veriacim sa prihovoral takto:

„Milí bratia a sestry, tento rok pripadol sviatok apoštolov Petra a Pavla na nedeľu, takže celá Cirkev, a nielen tá rímska, ho slávi slávnostným spôsobom. To je veľmi priaznivá okolnosť aj na takú významnú udalosť, akou je Rok sv. Pavla, ktorý som oficiálne otvoril včera večer pri hrobe apoštola národov a potrvá až do 29. júna 2009.

Historici zaraďujú narodenie Šavla, ktorý sa stal neskôr Pavlom, medzi 7. až 10. rok po Kristovi. A pri príležitosti dovŕšenia približne dvetisíc rokov som chcel ohlásiť toto špeciálne jubileum, ktoré, pravdaže, bude mať svoje ťažisko v Ríme, osobitne v Bazilike sv. Pavla za hradbami a na mieste mučeníctva pri Tre Fontane (miesto neďaleko Ostijskej cesty v blízkosti Ríma, kde dnes stojí kostol a kláštor trapistov, pozn. prekl.). Toto ovplyvní celú Cirkev od Tarzu (Tarsus – miesto narodenia sv. Pavla v Cilícii v južnom Turecku, pozn. prekl.), ako aj ďalších pavlovských miest v Turecku či vo Svätej zemi a na ostrove Malta, na ktorý apoštol priplával po strokotaní a kde zasadil úrodné semeno evanjelia.

Perspektíva Roku sv. Pavla musí byť univerzálna, lebo sv. Pavol bol znamenitým apoštolom tých, čo boli kedysi ďaleko, ale skrze Kristovu krv sa stali blízkymi (porov. Ef 2, 13). Preto aj dnes vo svete, ktorý sa stal takým ‚malým‘, ale mnohí sa v ňom ešte stále nestretli s Pánom Ježišom, pozýva jubileum sv. Pavla všetkých kresťanov, aby boli misionármi evanjelia.

Tento misionársky rozmer má byť sprevádzaný vždy rozmerom jednoty, ktorú predstavuje sv. Peter – skala, na ktorej Ježiš Kristus postavil svoju Cirkev. Ako to pripomína aj liturgia, dvaja drahí apoštoli sú pokračovateľmi pri budovaní jediného Božieho národa a kresťania nemôžu byť skutočnými svedkami Krista, ak nie sú zjednotení medzi sebou navzájom.”

Svätý Otec sa potom zmienil aj o predchádzajúcej svätej omši. Počas nej udelil pálium arcibiskupom metropolitom. Ešte raz spomenul aj prítomnosť ekumenického patriarchu Bartolomeja I. Medzi pozdravmi Svätého Otca vo viacerých jazykoch zaznel aj pozdrav po slovensky:

„S láskou pozdravujem slovenských pútnikov z Bratislavskej arcidiecézy a z Prešovskej archieparchie. Bratia a sestry, podporujte nových metropolitov svojimi modlitbami a aktívnou účasťou na živote Cirkvi. Zo srdca vás žehnám. Pochválený buď Ježiš Kristus.”

RV, sg

Arcibiskupi - metropolití Stanislav Zvolenský a Ján Babjak dostali pálium

V nedeľu na sviatok svätých Petra a Pavla udelil v Ríme pápež Benedikt XVI. arcibiskupské pálium vyše štyridsiatim arcibiskupom – metropolitom z celého sveta, z toho štrnástim z Európy. Napríklad z krajín strednej a východnej Európy obdržal pálium moskovský arcibiskup Paolo Pezzi; arcibiskup z Minska (Bielorusko) Tadeusz Kondrusiewicz; arcibiskup z Gdanská (Poľsko) Sławoj Leszek Głódz a arcibiskup z Djakova – Osijeku (Chorvátsko) Marin Spakić. Benedikt XVI. pálium odovzdal aj dvom arcibiskupom zo Slovenska, bratislavskému arcibiskupovi Stanislavovi Zvolenskému a prešovskému arcibiskupovi východného obradu Jánovi Babjakovi.

Zvláštnosťou slávnostnej omše v Bazilike svätého Petra bolo, že po boku Svätého Otca sa boho-

služby slova aktívne zúčastnil aj ekumenický patriarcha z Konštantínopolu Batrolomej I. Hneď na začiatku pápež ocenil jeho „bratskú prítomnosť“ pri príležitosti Roku svätého Pavla, potom dvaja diakoni - katolícky a pravoslávny - prečítali evanjelium o odovzdaní kľúčov apoštolovi Petrovi v latinčine a gréčtine. Následne pravoslávny diakon odovzdal Evanjeliár Svätému Otcovi a katolícky diakon patriarchovi. Obaja knihu pobožkali a požehnali ňou zhromaždených.

Ako prvý homíliu predniesol patriarcha Bartolomej I. Z minulosti pripomenul radosť z nedávnej návštevy Benedikta XVI. v Konštantínopole, zažehal mu pokoj, zdravie, úspech, silu a vytrvalosť na ceste spásy za Pánom. Vyzdvihol apoštolskú aktivi-

tu svätých Petra a Pavla napriek nepredstaviteľným ťažkostiam ich doby, aj svedectvo ich mučeníckej smrti v Ríme. Ťažkosti treba podľa patriarchu prekonávať aj v súčasnosti na ceste spoločného dialógu za spoločným cieľom jednoty. Pripomenul veľkú púť o stopách svätého Pavla a ubezpečil o modlitbách za Rímskokatolícku cirkev na príhovor svätého Pavla; o modlitbách za jednotu cirkví a za večnosť v nebi.

Aj pápež Benedikt XVI. pripomenul mučeníctvo oboch apoštolov, cez ktoré sa vlastne stali duchovnými bratmi. Krv mučeníkov nevolá po pomste, ale po jednote, lebo sila lásky prekonáva každú nenávisť. V tomto zmysle založili v Ríme uprostred mesta hriechu nové mesto, ich prítomnosť bola tiež symbolom univerzality Kristovho posolstva a poverenia zaniest' ho až na kraj sveta. Peter v Ríme budoval jednotu medzi cirkvou z pohanov a tej zo židovstva, jednotu medzi veriacimi z rôznych národov a kultúr. Kým dnes technika zjednocuje svet materiálne, my sa musíme usilovať o jednotu duchovnú, vnútornú, prameniacu z Boha.

Potom sa Benedikt XVI. prihovoril novým metropolitom: pálium je symbolom hodnosti a zodpovednosti dobrého pastiera za stratenú ovečku, ktorá nenachádza cestu domov. Je to Kristus, kto nás vedie domov k Otcovi, niesol nás už na Krížovej ceste. Keď si teda noví metropolití budú vkladat' pálium, nech si spomenú na Ježišovu otázku Petrovi, či ho miluje. Pálium je výzvou milovať všetkých bez rozdielu, milovať ich s Kristom a pre Krista.

Po homílii sa Benedikt XVI. s patriarchom Bartolomejom I. spoločne predniesli vyznanie viery Nicejsko – Konštantínopolské (Carihradské) vyznanie viery po grécky, ako sa ho modlia cirkvi byzantského obradu. Prosby veriacich odzneli nemecky, arabsky, francúzsky, swahilsky, čínsky a portugalsky. Po prosbách nasledoval obrad odovzdania pálií: po vynesení pálií z Konfesie svätého Petra a prísaha arcibiskupov nasledovalo požehnanie pálií a ich vkladanie na plecía menovaných so znakom pokoja.

Na záver slávnosti Svätý Otec pozdravil pútnikov nemecky, anglicky, taliansky, španielsky, francúzsky, poľsky a v neposlednom rade aj slovensky. Slovenských pútnikov vyzval „podporovať nových metropolitov modlitbami a aktívnou účasťou na živote Cirkvi“. Potom pápež i patriarcha udelili veriacim požehnanie a zostúpili k Hrobu svätého Petra.

Po slávnosti sa v Pápežskom slovenskom kolégiu svätých Cyrila a Metoda uskutočnil slávnostný obed za účasti oboch metropolitov, kardinála Jozefa Tomka, veľvyslancu Slovenskej republiky pri Svätej stolici Jozefa Draveckého s manželkou, dekanom a generálnych vikárov diecéz i ďalších hostí.

Jozef Haľko

Arcibiskupi Stanislav Zvolenský a Ján Babjak sa v Ríme stretli s pútnikmi

Pri príležitosti udeľovania arcibiskupských pálií bratislavskému arcibiskupovi – metropolitovi Stanislavovi Zvolenskému a prešovskému arcibiskupovi – metropolitovi Jánovi Babjakovi vycestovalo do Ríma vyše štyristo slovenských pútnikov, z toho asi polovica gréckokatolíckych veriacich. Deň pred odovzdaním pálií, v sobotu 28. júna predpoludním sa obaja arcibiskupi s pútnikmi stretli v najstaršej rímskej mariánskej bazilike Santa Maria Maggiore.

Na slávnostnej svätej omši s arcibiskupom Zvolenským koncebrovali arcibiskup Babjak a biskup Bratislavskej eparchie Peter Rusnák. Prítomní boli tiež kardinál Tomáš Špidlík, veľvyslanec Slovenskej republiky pri Svätej stolici Jozef Dravecký s manželkou, rektor Pápežského slovenského kolégia sv. Cyrila a Metoda Vladimír Stahovec, generálni vikári a dekáni diecéz i desiatky ďalších kňazov.

Slávnostnú homíliu predniesol arcibiskup Zvolenský:

„V sedmobrežnom kruhu Ríma, kde sa Petra chrám vypína...!“

S akým oduševnením zvykneme u nás na Slovensku, vo farských spoločenstvách našich provincií a diecéz spievať hymnickú pieseň, ľudovo nazývanú „Pápežská hymna“. Dnes sa nám dostáva tej zvláštnej milosti, že v tomto „sedmobrežnom kruhu“ práve sami stojíme a onen vypínajúci sa „Petrov chrám“ v týchto dňoch skutočne navštívime. Preto som vás, drahí bratia a sestry, zámerne oslovil ako „pútnikov“. Lebo ste pútnikmi v plnom zmysle tohto slova: vytvorili ste si čas, podstúpili ste namáhavú cestu a obeťovali ste prostriedky, aby ste zavítali do Večného Mesta, na posvätné miesta, kam pútnici prichádzali od najrannejších dôb dejín Cirkvi. Teším sa vašej účasti, ktorá akoby reprezentovala naše farnosti, akoby tu sprítomňovala kúsok Slovenska, kúsok našich arcidiecéz, čiastočku našich metropolíí, či provincií. Teším sa aj tomu, že vaša obetavá prítomnosť vyjadruje aj čosi iné, čosi tiež veľmi dôležité: vašu jednotu so Svätým Otcem, ktorého zajtra stretneme pri odovzdávaní pálií.

Nech je vám už tu a teraz odmenou vedomie, že dnes zhromaždení v tejto najväčšej rímskej mariánskej svätyni Santa Maria Maggiore, čiže Panny Márie Väčšej, vlastne symbolicky vstupujete do šľapajú dvoch pútnikov, pre naše duchovné dejiny mimoriadne významných: áno, svätí Konštantín - Cyril a Metod tiež vyjadrili svoju jednotu s Rímskym biskupom, keď tu, na týchto miestach, pred vyše tisícročím predstavili svoje starosloviensky formulované bohoslužobné texty. Bolo to v roku 868, keď ich - umiestnené na oltári tejto svätyně - schválil a požehnal pápež

Hadrián II., čím potvrdil slávenie liturgie v reči našich predkov.

Takto vlastne Solúnski bratia putovali k Svätému Otcovi aj v úlohe dobrých pastierov vlastného ľudu, ktorému chceli posvätné texty ponúknuť v zrozumiteľnom jazyku, aby ho viedli čoraz bližšie ku Kristovi, ktorý je napokon najplnším príkladom dobrého pastiera. On po svojom Zmŕtvychvstaní apoštolovi svätému Petrovi trikrát zopakoval, aby pásol jeho ovce, jeho baránky. Peter svoje poverenie naplnil vrchovato, keď práve tu v Ríme svoje celoživotné nasadenie pre Božiu vec spečatil mučeníckou smrťou. Ako pútnici kráčame k miestu jeho pochovania, k jeho hrobu, nad ktorým behom dejín vyrástla najimpozantnejšia kresťanská bazilika sveta. Tam, doslova len niekoľko metrov nad hrobom Kniežaťa apoštolov, v striebornej ozdobnej schránke pod baldachýnom pápežského oltára čakajú v týchto chvíľach tie páliá, ktoré odtiaľ zajtra kardinál - protodiakon vynesie k oltáru. Aby ich Svätý Otec vložil na plecيا nových arcibiskupov - metropolitov.

Čo vlastne symbolizuje toto pálium, ako vzniká tento pruh bielej látky, prizdobený čiernymi krížmi a sponami? Tkajú ho z vlny ostrihanej z dvoch baránkov, chovaných u pátrov Trapistov v Opátstve Tre Fontane. Požehnané boli už v januári na sviatok známej rímskej svätice svätej Agnesy. Potom už samotné pálium utkali klauzúrované sestry z rímskeho kláštora Svätej Cecílie v rímskej štvrti Trastevere. Pálium symbolizuje baránka, ktorého si dobrý pastier „vezme s radosťou na plecيا“, ako nám to opisuje Evanjeliom svätého Lukáša (Lk 15, 5). Toto gesto vnímam ako výzvu byť dobrým pastierom, a tiež ako výzvu utužovať duchovné puto medzi metropolitom a pápežom, uskutočňovať duchovnú moc vždy v jednote s Rímskou cirkvou. Toto gesto vnímam ako vonkajší znak rozhodnutia Svätého Otca, že nám daroval dve arcidiecézy, metropolie východnú a západnú.

Zverujeme ich spolu s ostatnými diecézami v tomto mariánskom chráme pod ochranu Panny Márie - našej patrónky, jej zverujeme našu provinciu a metropoliu. Veď na nádhernej mozaikovej apside tejto baziliky vidíme Pannu Máriu na tróne, ako ju jej Syn Ježiš korunuje, akoby znovu a slávnostne zaznievali jeho slová z kríža: hľa, vaša Matka, vaša mocná patrónka. A tiež akoby nám z toho obrazu Matka opakovala slová z Kány Galilejskej, kde sa prvý krát predstavila ako sprostredkovateľka milosť: „urobte – povedala ľuďom o Ježišovi - všetko, čo vám povie“. Aj my, noví arcibiskupi – metropolití, sa utiekame pod jej ochranu, spájame sa v modlitbe, aby arcibiskupi i biskupi mali v duchu jej slov silu sprítomňovať veriacim i neveriacim lásku dobrého pastiera.

Z uvedeného, drahí bratia a sestry, vyplýva, že pojmami pastier, baránok, či ovečky sa významom najrajších obradov nijako neredukuje na akýsi ro-

mantizovaný folklór, púhy náboženský zážitok, či nostalgickú dejinnú reminiscenciu. Lebo obraz pastiera a jemu zvereneného spoločenstva sa v súčasnej atmosfére názorovej dezorientácie, pojmového chaosu a ohrozenia dôstojnosti človeka javí ako zvlášť aktuálny: spolu s páliom preberáme na naše plecيا jarmo zodpovednosti pastiera: pastiera ktorý vedie svojich, dvíha klesajúcich, lieči zranených, hľadá stratených. Pastiera, ktorý sám chce byť vedený a nesený najvyšším a najlepším pastierom, Ježišom Kristom, ktorý jasne povedal: bezo mňa nemôžete nič urobiť. Len s ním, s jeho pomocou možno niešť zodpovednosť za Božiu pravdu, za jej hlásanie životom i ohlasovaním Slova, za ponúkanie svetla, ktorým je Kristus. Za budovanie tej jednoty, za ktorú sa Pán modlil vo svojej veľkňazskej modlitbe. Byť dobrým pastierom podľa Kristovho vzoru je nepredstaviteľné bez obety, ktorú baránok symbolizuje tiež. Bol to práve Ján Krstiteľ, ktorého narodenie sme tento týždeň slávilí, čo ukázal na Ježiša so slovami, opakovanými v každej svätej omši: „Hľa baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta!“. Sňal ich svojou smrťou na kríži, kde zomrel ako „baránok vedený na zabitie“, sňal ich svojím Zmŕtvychvstaním.

Tak to aj zajtra budeme Svätému Otcovi sľubovať: že mu budeme s Božou pomocou vždy poslušní a verní, a spolu s ním aj Svätej rímskej apoštolskej Cirkvi. V tomto duchu si odnesieme domov aj pálium, ako znak spojenia so Svätým Otcom, ako výzvu byť dobrými pastiermi s ostatnými biskupmi provincií. Spojme sa v modlitbe, aby arcibiskupi aj biskupi mali silu sprítomňovať veriacim i neveriacim lásku dobrého pastiera. Amen.

Na konci svätej omše pútnikov pozdravil prešovský metropolita Ján Babjak.

Arcibiskup Babjak pripomenul, že práve tento chrám, kde Cyril a Metod predstavili staroslovenské liturgické texty, pripomína ako slovenský národ predbehol Druhý vatikánsky koncil výsadou sláviť liturgiu vo vlastnom jazyku. Takto Boh „pokorným dal svoju milosť“, preto sa Slováci nemajú za čo hanbiť. Arcibiskup tiež poukázal na symbolický fakt, že zo Slovenska sú vymenovaní dvaja katolícki arcibiskupi, jeden za východný a jeden za západný obrad, a to v duchu slov pápeža Jána Pavla II. o Cirkvi dýchajúcej oboma stranami plúc. A tak Gréckokatolícka cirkev žije a rozvíja sa napriek sťaženým podmienkam modernej spoločnosti, je však dôležité naďalej sa otvárať darom Ducha Svätého a prinášať obeť, veď „čo nič nestojí, za nič nestojí“. Na záver arcibiskup Babjak vyzval využiť všetky milosti v rámci Roku svätého Pavla, byť verný Svätému Otcovi a všetkým zaprial mnoho duchovnej radosti.

Po skončení slávnosti boli arcibiskupi pozvaní na slávnostný obed, poriadaný Veľvyslanectvom Slovenskej republiky pri Svätej Stolicí. **Jozef Haľko**

Benedikt XVI. otvoril Rok sv. Pavla

V sobotu večer 28.6.2008 otvoril pápež Benedikt XVI. v Ríme v Bazilike sv. Pavla za hradbami „Rok sv. Pavla“ slávením vešpier za účasti ekleziologického patriarchu Bartolomeja I. z Konštantinopolu a zástupcovia ďalších kresťanských cirkví a komunít.

Pred začiatkom vešpier zapálil Benedikt XVI. oheň pred sochou svätého Pavla, ktorá stojí na priestranstve pred bazilikou, a zveril ju mníchom opátstva sv. Pavla, aby ju po celý rok udržovali. Potom pápež otvoril bránu sv. Pavla, na ktorej sú zobrazené scény z apoštolovho života. Svätý Otec bránou prešiel ako prvý a vstúpil tak do baziliky, aby zahájil modlitbu nešpor.

„Zišli sme sa nie preto, aby sme premýšľali o minulých dejinách, ktoré sú neodvolateľné prekonané. Pavol k nám chce hovoriť aj dnes. Preto som chcel vyhlásiť tento zvláštny ‚Rok sv. Pavla‘, aby sme mu načúvali a prevzali od neho ako od nášho učiteľa ‚vieru a pravdu‘, v ktorej sú zakorenené dôvody jednoty Kristových učeníkov. S týmto úmyslom som k dvetisícročným apoštolovým narodeninám zažal zvláštny ‚Pavlov oheň‘, ktorý bude po celý rok horieť v átriu tejto baziliky. Slávnostný ráz tohto okamžiku som chcel zdôrazniť tiež otvorením tzv. ‚Pavlovskej brány‘ ktorou som do baziliky vošiel v doprovide konštantinopolského patriarchu, kardinála arcipresbytera a ďalších náboženských predstaviteľov. Dôvodom radosti je pre mňa fakt, že otvorenie Roku sv. Pavla má ekleziologický ráz vďaka prítomnosti početných delegátov a predstaviteľov ostatných cirkví a cirkevných spoločností, ktorých čo najsrdečnejšie vítam,“ uviedol v svojej homílii Benedikt XVI. a priblížil v nej aj význam Apoštola národov: „Pýtame sa nie len: Kto bol Pavol? Pýtame sa predovšetkým: Kto je Pavel? Čo mi hovorí? Teraz na začiatku Roku sv. Pavla, ktorý zahajujeme, by som rád z bohatého svedectva Nového zákona vybral tri texty, v ktorých je zachytená jeho vnútorná podoba, špecifický ráz jeho povahy.“ Pápež citoval osobné vyznanie viery sv. Pavla z listu Galaťanom: „Žijem vo viere v Božieho Syna, pretože on ma miloval a za mňa sa obetoval“ (Gal 2,20). Preto je Pavlova viera podľa pápeža „skúsenosť bytosti milovanej osobne Ježišom Kristom; je to vedomie toho, že Kristus sa postavil smrti nie kvôli niekomu anonymnému, ale z lásky k nemu – Pavlovi – a že ho ako Vzkriesený miluje doposiaľ, že sa teda Kristus obetoval za neho. Jeho viera je existencia zasiahnutá láskou Ježiša Krista, láskou, ktorá ním až do hĺbky otriasla a premenila ho. Jeho viera nie je nejaká teória, zmienka o Bohu a svete. Jeho viera je dopad Božej lásky na jeho srdce. A táto viera sama je tak láskou k Ježišovi Kristovi.“

Na záver slávnostnej liturgie udelili Benedikt XVI. a Bartolomej I. požehnanie.

Pri príležitosti Roku sv. Pavla sa udeľujú špeciálne odpustky

Pápež Benedikt XVI. poveril Apoštolskú penitenciáriu aby pripravila a zredigovala dekrét o získavaní a udeľovaní odpustkov, ktoré týmto dekrétom vydaným v súlade s pápežovým želaním nadobúdajú platnosť počas celého trvania Roku sv. Pavla.

Plné znenie dekrétu Urbis et Orbis nájdete na Oficiálnej web stránke Konferencie biskupov Slovenska (www.kbs.sk).

Zbierka Halier sv. Petra je prejavom súdržnosti Cirkvi

Vatikán (30. júna, RV/Zenit) – „Zbierka Halier sv. Petra, ktorá sa uskutočňuje raz za rok, dáva katolíkom príležitosť zapojiť sa do dobročinnosti, ktorá je znakom nasledovníkov Krista,“ povedal riaditeľ zbierky Mons. Tullio Poli. Zbierka, ktorá umožňuje Svätému Otcovi reagovať v núdzových situáciách finančnou pomocou tým, ktorí ju potrebujú, najmä obetiam vojny, útlaku, chorôb a prírodných katastrof, sa prvý krát uskutočnila v 9. storočí v Anglicku, keď kráľ Alfréd vyzbieral veľkú finančnú pomoc pre pápeža.

Pius IX. oficiálne zaviedol zbierku Halier sv. Petra v roku 1860. Odvtedy sa koná raz za rok, vždy počas nedele, ktorá predchádza sviatku sv. Petra a Pavla. Napríklad v USA má tohtoročná zbierka podtitul, zhodný s mottom apoštolskej cesty Benedikta XVI. do tejto krajiny – „Kristus – naša nádej“. V minulom roku americké diecézy vyzbierali pre Halier sv. Petra vyše 1,6 milióna USD, čo predstavuje nárast 6% oproti roku 2006. -th-

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Sv. Pavol, apoštol národov

Drahí bratia a sestry,

dnes by som rád začal nový cyklus katechéz, ktoré budú venované veľkému apoštolovi sv. Pavlovi. Viete, že jemu je zasvätený tento rok, ktorý sa začal na liturgických sviatok sv. Petra a Pavla 29. júna 2008 a bude trvať do toho istého dňa budúceho roku. Apoštol Pavol, výnimočná a temer nenapodobiteľná, no predsa podnecujúca postava, stojí pred nami ako príklad úplnej oddanosti Pánovi a jeho Cirkvi, ale aj veľkej otvorenosti voči ľudstvu a jeho kultúram. Preto je správne, že mu vyhradzuje osobitné miesto nielen v našej úcte, ale aj v našom úsilí o pochopenie toho, čo chce povedať aj nám, dnešným kresťanom.

Na našom prvom stretnutí s ním by som sa chcel zamyslieť nad prostredím, v ktorom žil a pôsobil. Zdalo by sa, že nás takáto téma odvedie ďaleko od našej doby, keďže sa musíme vrátiť do sveta pred dvetisíc rokmi. To je však iba zdanlivo a čiastočne pravda, lebo zistíme, že dnešné spoločensko-kultúrne podmienky sa v mnohých stránkach veľmi nelíšia od vtedajších.

Prvý a základný faktor, ktorý treba mať na pamäti, je vzťah medzi prostredím, v ktorom sa Pavol narodil a vyrastal, a celkovou situáciou, do ktorej sa postupne začlenil. Pochádzal z veľmi konkrétnej a vymedzenej, hoci, pravdaže, minoritnej kultúry izraelského národa a jeho tradície. V antickom svete a predovšetkým v rámci Rímskej ríše, ako nám to tvrdia odborníci na túto oblasť, tvorili Židia približne desať percent z celkovej populácie. Tu v Ríme boli potom v polovici 1. storočia v ešte väčšej menšine a predstavovali maximálne tri percentá obyvateľov mesta. Ich viera a štýl života, ako je to ešte i dnes, ich zreteľne odlišovali od okolitého prostredia. To mohlo viesť k dvom postojom: buď to bol výsmech, ktorý mohol skončiť až v netolerantnosti, alebo obdiv, ktorý sa prejavoval v rôznych formách sympatie ako v prípade tzv. bohobojných či prozelytov, teda pohanov, ktorí sa začlenili do synagógy a prijali vieru v Boha Izraela.

Ako konkrétne príklady tohto dvojakého postoja môžeme na jednej strane citovať ostré vyjadrenia takého rečníka, akým bol Cicero, ktorý opovrhoval ich náboženstvom, ba dokonca mestom Jeruzalem (porov. Pro Flacco, 66 – 69), a na druhej strane postoj Nerovej manželky Poppey, ktorú Jozef Flavius spomína ako osobu „sympatizujúcu“ so Židmi (porov. Židovské starožitnosti 20, 195. 252; Vita 16), nehovoriac o tom, že už Iulius Caesar oficiálne priznal Židom osobitné práva, o ktorých nás informuje spomínaný židovský historik Jozef Flavius (porov. tamtiež 17, 200 – 216).

Je pravda, že počet Židov žijúcich mimo Izraela, čiže v diaspóre bol oveľa vyšší, než na území, ktoré ostatní nazývali Palestínou. Tak je to napokon i dnes. Preto neprekvapuje, že sám Pavol bol vystavený týmto dvojakým protichodným postojom, o ktorých som hovoril. Jedno je však isté: osobitosť židovskej kultúry a náboženstva pokojne našla svoje miesto i v rámci takej všetko prenikajúcej inštitúcie, akou bola Rímska ríša.

Oveľa ťažšia a bolestnejšia bola pozícia skupiny tých Židov a pohanov, ktorí sa s vierou pripojili k osobe Ježiša z Nazareta, a to až do tej miery, že sa sami odlíšili či už od judaizmu, alebo od vládnuceho pohanstva.

Pavlovmu úsiliu v každom prípade napomáhajú dva faktory. Prvým je grécka či skôr helénska kultúra, ktorá sa po Alexandrovi Veľkom stala spoločným kultúrnym dedičstvom, aspoň pokiaľ ide o východné Stredomorie a Stredný východ, i keď v sebe integrovala aj mnohé kultúrne prvky národov, tradične považovaných za barské. Istý súveky spisovateľ v tejto súvislosti tvrdil, že Alexander „nariadil, že všetci majú považovať za svoju vlasť celú zem (oikumené)... a Grék sa viac nemá odlišovať od barbara“ (Plutarchos, De Alexandri Magni fortuna aut virtute, §§ 6. 8).

Ďalším faktorom bola politicko-administratívna štruktúra Rímskej ríše, ktorá zaručovala mier a stabilitu od Británie až po južný Egypt, keďže zjednocovala územie dovtedy nevidaných rozmerov. V tomto priestore sa dalo pohybovať dostatočne slobodne a bezpečne, medziiným s využitím mimoriadnej cestnej siete, pričom v každom cieľovom bode bolo možné nájsť základné kultúrne charakteristiky bez ujmy na miestnych hodnotách. To predstavovalo spoločný jednotiaci základ super partes, takže židovský filozof Filón Alexandrijský, súčasník sv. Pavla, pochválil cisára Augusta za to, že „harmonicky spojil všetky primitívne národy... a stal sa tak strážcom mieru“ (Legatio ad Caium, §§ 146 – 147).

Univerzalistická vízia, typická pre osobnosť sv. Pavla - aspoň pokiaľ ide o kresťanského Pavla už po udalosti na ceste do Damasku -, má zaiste svoj počiatkový impulz vo viere v Ježiša Krista, keďže postava Vzkrieseného presahuje každú čiastkovú redukciu. Pre apoštola Pavla vskutku „už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi“ (Gal 3, 28).

Napriek tomu historicko-kultúrna situácia jeho doby a prostredia musela vplývať na jeho rozhodnutia a jeho snahy. Niektorí definovali Pavla ako „muža troch kultúr“, pričom mal na mysli jeho židovskú materskú základňu, znalosť gréckeho jazyka a jeho výsadu rímskeho občianstva (civis Romanus), ako o tom svedčí aj jeho meno latinského pôvodu.

Osobitne treba spomenúť stoickú filozofiu, ktorá v Pavlových časoch prevládala a mala - hoci len okrajový - vplyv aj na kresťanstvo. V tejto súvislosti sa žiada spomenúť niektoré mená stoických filozofov, ako boli zakladatelia Zenón a Kleantes, a ďalej tých, ktorí boli Pavlovi časovo najbližší, ako Seneca, Musonius a Epiktetos. U nich nachádzame najvyššie hodnoty humanizmu a múdrosti, ktoré boli prirodzene prijaté kresťanstvom. Ako výstižne píše istý znalec tejto oblasti: „Stoa... ohlasovala nový ideál, ktorý síce ukladal človeku povinnosti voči jeho blížnym, ale zároveň ho oslobodzoval od všetkých fyzických a národnostných zväzkov a robil

z neho čisto duchovné bytie“ (M. Pohlenz: La Stoa, I, Firenze, s. 565 n.).

Spomeňme napríklad náuku o kozme chápanom ako jeden veľký harmonický organizmus a z toho vyplývajúce učenie o rovnosti medzi všetkými ľuďmi bez ohľadu na sociálne rozdiely, či aspoň principiálne zrovnoprávenie muža a ženy a tiež ideál striedmosti, umiernenosti a sebaovládania, ktorý sa snažil vyhnúť akýmkoľvek krajnostiam. Keď Pavol píše Filipanom: „Myslíte na všetko, čo je pravdivé, čo je cudné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je milé a čo má dobrú povest', čo je čnostné a chválibné!“ (Flp 4, 8), vlastne len obnovuje jasne humanistickú koncepciu, vlastnú tejto filozofickej múdrosti.

Doba sv. Pavla bola poznačená práve krízou tradičného náboženstva, prinajmenšom pokiaľ išlo o jeho mytologický a tiež občiansky aspekt. Potom ako Lukrécius o storočie skôr polemicky konštatoval, že „náboženstvo viedlo k mnohým zločinom“ (O podstate sveta, 1, 101), taký filozof ako Seneca prekročil každý vonkajší ritualizmus a učil, že „Boh je blízko teba, je s tebou a v tebe“ (Lettere a Lucilio, 41, 1).

Podobne keď sa Pavol obracia na poslucháčov spomedzi epikurejských a stoických filozofov v aténskom Areopágu, hovorí doslova: „Boh nebýva v chrámoch zhotovených rukou... lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme“ (Sk 17, 24. 28). Zaiste tým odkazuje na židovskú vieru v jedného Boha, ktorého nemožno opísať antropomorfnými termínmi. Nadväzuje však aj na dávny náboženský prúd, ktorý bol jeho poslucháčom dobre známy. Navyše si musíme uvedomiť skutočnosť, že mnohé pohanské kultúry nepoužívali oficiálne chrámy v meste, ale prebiehali na súkromných miestach, čo uľahčovalo iniciáciu adeptov. Preto nebolo prekvapujúce, že aj kresťanské stretnutia (eklesiai), ako o tom svedčia predovšetkým Pavlove listy, sa konali v súkromných domoch. Vtedy napokon ešte neexistovali nijaké verejné budovy. Preto sa zhromaždenia kresťanov museli súčasníkom javiť iba ako určitý variant tejto ich najintímnejšej náboženskej praxe.

Predsa však rozdielov medzi pohanskými kultúrami a kresťanským kultom nie je málo a týkajú sa tak vedomia vlastnej identity účastníkov, ako aj spoločnej účasti mužov a žien, slávenia „Pánovej večere“ a čítania Písma.

Na záver tohto stručného prehľadu o kultúrnom prostredí prvého storočia kresťanskej éry sa zdá jasné, že nie je možné sv. Pavla náležite pochopiť inak, ako na dobrom, tak židovskom, ako aj pohanskom pozadí. Jeho postava tak nadobúda dejinnú a myšlienkovú závažnosť, pričom sa vo vzťahu k tomu prostrediu zároveň odhaľuje to, čo má s ním spoločné a čo je originálne. To však analogicky platí aj pre kresťanstvo všeobecne, ktorého paradigma predstavuje predovšetkým osoba apoštola Pavla, lebo od neho sa máme všetci stále čo učiť. A to je aj cieľ Roka sv. Pavla: učiť sa od sv. Pavla, učiť sa veriť, osvojiť si Krista a nakoniec učiť sa ceste správneho života.

Preložila Mária Spišáková

Benedikt XVI. schválil nové dekréty Kongregácie pre kauzy svätých

Vatikán (3. júla, RV) – Pápež Benedikt XVI. vo štvrtok na audiencii prijal prefekta Kongregácie pre kauzy svätých kardinála Josého Saraivu Martinsa, ktorý mu predložil na schválenie nové dekréty tohto dikastéria. Päť z nich sa týka uznania zázraku, jeden sa týka uznania mučeníctva – ide o Božieho služobníka Francesca Giovanniho Bonifacia, talianskeho diecézneho kňaza zavraždeného v roku 1946 a najviac – osem dekrétov sa týka uznania héroických cností. -sg-

Svätý Otec sa stretol s primátorom Ríma

Vatikán (28. júna, RV) - Pápež Benedikt XVI. sa stretol s primátorom Ríma Giannim Alemannom. Srdečný rozhovor sa uskutočnil v pápežovej súkromnej pracovni. Pri tejto príležitosti si obaja navzájom vymenili dary: Benedikt XVI. daroval primátorovi ruženic a zlatú medailu, Alemanno zas daroval Svätému Otcovi pamätnú zlatú mincu, vyrobenú pri príležitosti 60. výročia vyhlásenia Talianskej ústavy. -lr-

Benedikt XVI. sa stretol s hlavným guvernérom Šalamúnskych ostrovov

Vatikán (3. júla, RV) – Pápež Benedikt XVI. prijal vo štvrtok na osobnej audiencii hlavného guvernéra Šalamúnskych ostrovov, ktorým je Sir Nathaniel Rahumaea Waena. Následne sa hlavný guvernér stretol s vatikánskym štátnym sekretárom pre vzťahy so štátmi Mons. Dominique Mambertim.

Počas srdečných rozhovorov sa spomenula aktuálna politická a sociálna situácia krajiny, ako aj významný prínos Katolíckej cirkvi, najmä v oblasti vzdelávania a v zdravotníctve. Vatikánsky štátny sekretár Mons. Mamberti sa v závere v mene Svätej stolice poďakoval hlavnému guvernérovi ako aj ďalším predstaviteľom krajiny za to, že idú v ústrety mladým, ktorí sa chcú zúčastniť na oslavách Svetových dní mládeže v Sydney. -sg-

Kardinál Maradiaga o riziku klaňania sa „novému božstvu“ trhu

Vatikán (28. júna, RV/SIR) – „V tomto čase, tak náročnom pre celosvetovú ekonomiku, musíme si dať pozor na to, aby sme nerozvinuli tzv. „vylučujúcu globalizáciu“ - tieto slová povedal kardinál Oscar Rodriguez Maradiaga pri prezentácii knihy Enza Romea „Come funziona il Vaticano“ (Ako funguje Vatikán). Dnes je podľa neho možné pozorovať nebezpečný trend klaňania sa novému božstvu, ktorým je trh, ako dokazujú špekulácie s cenami ropy a základných potravín, ktoré za posledné tri mesiace priviedli 100 miliónov ľudí na pokraj chudoby.

Podľa kardinála Maradiagu „neobmedzený vzostup cien ropy je z väčšej miery spôsobený špekuláciami zo strany veľkých bánk a medzinárodných finančných inštitúcií, ktoré sa snažia týmito finančnými operáciami nahradiť straty, utŕžené po kolapse trhu s hypotékami.“ Je podľa neho dôležité, „aby v bohatých krajinách nastúpila kultúra jednoduchosti a úspornosti.“ Vo svojom prejave sa kardinál Maradiaga dotkol aj problému migrantov. Podľa jeho názoru nikto z týchto ľudí neodchádza z krajiny pre svoje potešenie, ale preto, aby prežili. Ako uviedol na margo Cirkvi v Latinskej Amerike a 3. amerického misijného kongresu, ktorý sa uskutoční v auguste v ekvádorskom Quite, „pokúsime sa o zmenu obyčajne pastorácie na misijnú. Je čas splatiť to, čo sme dostali.“

-th-

Sekretári biskupských konferencií Európy v Španielsku

V Španielskej Covadonge sa v dňoch od 26. do 30. júna 2008 stretli generálni sekretári biskupských konferencií z celej Európy. Na mariánskom pútnom mieste, ktoré v dejinách Španielska bolo kolískou znovuzrodenia kresťanstva (v VIII. stor.) mali sekretári možnosť poznať bohatú históriu i súčasnosť Cirkvi v tejto krajine, ktorú im predstavil arcibiskup z Ovieda, Mons. D. Carlos Osoro Sierra.

Základnou témou stretnutia generálnych sekretárov biskupských konferencií bola Náboženská situácia v Európe: medzi sekularizmom a podstatnými otázkami zmyslu života a spirituality. V Európe rastie otvorenosť a záujem o náboženský rozmer. Mnohí mladí hľadajú spôsob ako prekonať plytký materializmus a znovu objaviť transcendentno, pravdu, krásu a dobro. Avšak toto hľadanie sa deje v kontexte rastúceho náboženského pluralizmu a relativizmu, kde chýba prepojenie s objektívnym rozmerom. Viera a morálka sa formujú podľa vlast-

ných kritérií a emócií. Tento priestor nestálych názorov a presvedčení je však veľmi ľahkou korisťou rôznych totalitných systémov. Je možné tiež badať rastúci agresívny humanistický ateizmus, ktorý je síce v menšine, avšak je veľmi prítomný v masmédiách a na verejnosti.

Je isté, že už viac nežijeme v kresťanskej spoločnosti, konštatovali sekretári biskupských konferencií, avšak dnes existuje veľký priestor pre kresťanské vnímanie reality. Kresťania majú veľkú šancu dávať svedectvo o tom, že kresťanská viera obsahuje jedinečné bohatstvo ľudskosti. Cirkev musí byť sama sebou, prekonať pokušenia vlastnej sekularizácie. Musí svedčiť o Zmŕtvychvstalom Kristovi, znova darovať Európe Boha s pokorou a slobodou. Cirkev musí sprostredkovať stretnutie Európanov s Ježišom Kristom. Existuje mnoho nádejných príkladov, či už sú to živé farské spoločenstvá, alebo žité staršie, či novšie spirituality, ktoré prinášajú svedectvo o tom, že Evanjelium sa dá žiť aj v dnešnej sekularizovanej dobe. Nastávajúce svetové stretnutie mladých v Sydney bude tiež svedectvom tohto typu.

Stretnutie generálnych sekretárov bolo tiež príležitosťou rozlúčiť sa a poďakovať Mons. Aldovi Giordanovi, ktorý po 13 rokoch služby vo funkcii generálneho sekretára CCEE (Rady biskupských konferencií Európy) dostal od Cirkvi nové poverenie, ako stály pozorovateľ Svätej Stolice v Rade Európy v Štrasburgu.

Sekretári biskupských konferencií sú presvedčení, že stále posilňujúca sa sieť vzájomných kontaktov v Cirkvi, medzi odborníkmi v každej oblasti, môže napomôcť pri riešení mnohých delikátnych etických problémov, ktoré sú často agendou národných vlád a európskych inštitúcií, ako eutanázia, paliatívna starostlivosť, výskum kmeňových buniek, potraty a pod.

Nastal čas, aby všetci kresťania prehĺbili prežívanie svojej viery, príslušnosť k Cirkvi, aby vzrastali spoločenstvá a zodpovednosť súčasných kresťanov.

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Slovenska zastupoval tajomník KBS, ThLic. Cyril Jančíšin.

Cyril Jančíšin / snímka autor

Biskup Descubes vyzýva k podpore pestúnskej starostlivosti

Francúzsko (1. júla, RV/SIR) – „Utrpenie párov, ktoré nemôžu mať deti, nemôžeme ignorovať“ – tieto slová povedal predseda Rady pre rodinu a sociálne otázky Konferencie biskupov Francúzska, Mons. Jean Charles Descubes. Ako vo svojom stanovisku píše, „v prípade pestúnskej starostlivosti, je potrebné zaujať postoj k trom kľúčovým otázkam: materstvo ženy, ktorá daruje vajíčko, materstvo ženy, ktorá porodí a napokon materstvo ženy, ktorá vychová dieťa.“ Podľa biskupa Descubesa, to vytvára také puto sociálnej intimity, ktoré bolo dovtedy nepoznané a pokračuje:

„Obdobie tehotenstva je veľmi silným putom medzi tehotnou ženou a dieťaťom, ktoré v nej rastie. Počas tohto obdobia si žena začína uvedomovať, že sa stane matkou jej dieťaťa, ktoré je výsledkom umelého oplodnenia. Žena však nie je akýmsi hniezdom, ani inkubátorom! Naša moderná spoločnosť si myslí, že veda môže odstrániť všetky bolesti a utrpenie a že môže mať posledné slovo vo všetkom.“ Podľa neho je však práve pestúnska starostlivosť tým správnym riešením pre narodené dieťa namiesto sterilizácie. -th-

Vzťahy medzi pravoslávnyimi a katolíckymi napredujú

Rusko (2. júla, RV/SIR) – „Aj keď ešte nenastal čas, aby Svätý Otec navštívil Moskvu, mnohé, aj nedávne udalosti nasvedčujú, že vzťahy medzi pravoslávnu a katolíckou cirkvou napredujú“ – to sú slová moskovského arcibiskupa Paola Pezziho, ktoré povedal v rozhovore pre vatikánsky denník L'Osservatore romano.

Ako ďalej dodal, o vzájomnom zblížovaní hovorí napríklad návšteva pápeža Benedikta XVI. v Konštantínopole, či nedávna návšteva patriarchu Bartolomeja I. vo Vatikáne.

„Medzi ruskou pravoslávnu cirkvou a Katolíckou cirkvou pokračuje proces zblížovania, ktorý prináša skutočné priateľstvá. Je nevyhnutné v ňom pokračovať a navzájom sa duchovne obohacovať. Predovšetkým sa snažíme ísť tým istým smerom, len tak môže byť naša túžba dosiahnuť plné spoločenstvo naplnená. Vo vzájomnom dialógu je naozaj niekoľko problémov, ktoré nie sme schopní riešiť. No túžba ísť spoločnou cestou, je silnejšia.“

V závere arcibiskup vyzdvihol osobnosť pápeža Benedikta XVI., ktorý je v očiach ruskej pravoslávnej cirkvi vnímaný veľmi pozitívne najmä pre jeho

neustálu analýzu zdrojov kresťanstva so zmyslom pre obnovu, ako aj pre jeho úprimnosť, čo je veľkou pomocou pri prekonávaní ťažkostí. -th-

Príhovor stáleho pozorovateľa Svätej stolice pri OSN o potravinovej kríze a hlade vo svete

USA (3. júla, RV) – „20. storočie trpelo tragickým spôsobom pre ľudí a vlády, ktoré sa pozerajú len dovnútra svojich krajín. Kríza je príležitosťou celého spoločenstva, aby sa spojilo a prevzalo zodpovednosť za svojich susedov“ – to sú slová z príhovoru stáleho pozorovateľa Svätej stolice pri OSN Mons. Celestina Miglioreho na tému potravinovej krízy, adresované Sociálno-ekonomickému výboru OSN.

Ako ďalej povedal, potravinová kríza mala dopad na celú spoločnosť, pričom niekde sa prejavila malým nedostatkom potravy s následnou podvýživou a hladovaním, inde sa zasa prejavila v podobe vyšších cien pre rodiny, ktoré sa snažia uspokojiť svoje základné potreby.

„Zatiaľ čo tento rok si pripomíname 60. výročie Všeobecnej deklarácie ľudských práv, hrozí, že pre svetovú potravinovú krízu nebude možné zabezpečiť základné ľudské právo každého človeka, ktorým je právo na potravu. Je ťažké si predstaviť, že vo svete, ktorý vynaloží každý rok viac ako 1,3 trilióna dolárov na zbrojenie sú život zachraňujúce fondy na pomoc ľuďom v núdzi nedostupné. Skutočnú vôľu pomôcť musia sprevádzať skutky a nie len slová a zámery“ – dodal Mons. Migliore. -sg-

Reality show na podporu kňazských povolání

Francúzsko (2. júla, RV/SIR) – Kňazská akadémia – to je názov iniciatívy, s ktorou prišla diecéza Besancon pred niekoľkými dňami. Ide o reality show, v ktorej účinkujú traja nedávno vysvätení kňazi a pozostáva zo série videí, ktoré približujú každodenný život kňazov, pôsobiach na misiách v diecéze. Videá sú k dispozícii na webovej stránke: www.pretres-academy.com, ktorú spravuje diecéza a obsahuje tiež informačné bulletiny a obrázky. Cieľovou skupinou tejto reality show sú mladí ľudia, medzi ktorými sa stala skutočným hitom: od 12. júna, kedy bola spustená, boli jednotlivé videá stiahnuté približne 150 tisíc krát a tretia epizóda sa už dočkala aj vysielania on-line. Cieľom tejto kampane je spropagovať kňazské povolanie a inšpirovať mladých mužov, aby si vybrali takúto životnú cestu. -th-

Prezident SR vymenoval nového rektora Katolíckej univerzity

Prezident SR Ivan Gašparovič v pondelok 30. júna vymenoval v Prezidentskom paláci v Bratislave do funkcie nového rektora Katolíckej univerzity v Ružomberku (KU) prof. Tadeusza Zasepu. Spolu s ním prevzali z rúk prezidenta SR menovacie dekréty ďalší dvaja rektori - Dušan Repčík z Dubnického technologického inštitútu v Dubnici nad Váhom a Jozef Klimko z Bratislavskej vysokej školy práva v Bratislave. „Som rád, že patríam k prvým gratulantom. Viem, aká náročná úloha vás čaká a o to viac vám prajem veľa síl a úspechov v rektorskom úrade,“ poznamenal Gašparovič.

Dodal, že funkciu rektora možno považovať za vrchol pedagogického, ale aj osobného úsilia. Pripomenul aj komplexnú akreditáciu vysokých škôl na Slovensku, pričom novým rektorom zaželal, aby náročným kritériám univerzity vyhovel. „Dnes sa veľa hovorí o tzv. únike mozgov. Veľa ľudí, najmä mladých, zo Slovenska odchádza, čo jasne hovorí o tom, že niečo nie je v poriadku,“ povedal Gašparovič. Podľa neho je úlohou slovenských vysokých škôl ponúkať kvalitné vzdelanie, porovnateľné so štúdiom v cudzine, aby mladí mali adekvátne uplatnenie na trhu práce.

Prioritou nového rektora je podľa jeho slov najmä zvýšenie kvality vedy a vzdelávania. Ako jednu zo základných úloh KU totiž vníma kvalitnú prípravu kňazov, pedagógov, pracovníkov v masmédiách a ďalších odborníkov. Najlepších vedeckých pracovníkov na univerzite chce preto každoročne odmeňovať. „Budem sa usilovať podporovať takú vedeckú činnosť vysokoškolských učiteľov KU, ktorá je očakávaná a vysoko hodnotená agentúrou ARRA, pravidlami komplexnej akreditácie a ktorá bola odporúčaná aj hodnotiteľmi v rámci zahraničnej evalvácie,“ povedal.

V nasledujúcom štvorročnom funkčnom období vidí Zasepa priestor na nový prístup aj v komunikácii medzi jednotlivými fakultami KU. „Problémy chcem

riešiť v spolupráci so všetkými súčasťami univerzity – senátom, fakultami, akademickou obcou. Dekani fakúlt budú mojimi prioritnými partnermi a dvere k rektorovi budú mať vždy otvorené, pretože chcem počúvať názory na smerovanie univerzity najmä od ľudí, ktorí ju tvoria.“ Rozvoj univerzity podľa Zasepu znamená predovšetkým rozvoj fakúlt v okolí modernej európskej univerzitnej knižnice s najnovšími informačnými technológiami, ktorá je „srdcom“ univerzity.

Prof. Zasepu si za rektora KU zvolil jej akademický senát 23. apríla, neskôr voľbu senátu schválil aj veľký kancelár KU, košický arcibiskup Alojz Tkáč.

Zasepa je celosvetovo uznávanou autoritou v oblasti masmediálnej komunikácie. Narodil sa 23. apríla 1946 v Radziechowiciach v Poľskej republike. Vzdelanie nadobudol na Katolíckej univerzite v Lubline (KUL), absolvoval aj viaceré študijné stáže v Ženeve, USA a Miláne. V roku 1995 sa stal mimoriadnym profesorom a v roku 2001 riadnym profesorom KUL. Pracoval ako zakladajúci riaditeľ týždenníka *Nedel'a*, *Rádía Lublin*, pôsobil aj ako novinár. Neskôr založil *Lubelsku Szkołę Biznesu – Szkołę Wyższu (Lubelska Szkoła Wyższa im. Króla Władysława Jagiełły)* v Lubline a viedol ju vo funkcii rektora. Ako garant štúdia v odbore žurnalistika a pedagóg pracuje na Katedre žurnalistiky Filozofickej fakulty KU v Ružomberku. Život a dielo prof. Zasepu ocenili viaceré domáce a svetové inštitúcie, napríklad *Medzinárodné biografické centrum v Cambridge (Muž roka 1997)*, *Americký bibliografický inštitút (Muž roka 2001)*. V roku 2001 ho *The United Cultural Convention of the United States of America* nominoval na Nobelovu cenu za mier. Zasepa hovorí 10 cudzími jazykmi, ovláda aj posunkovú reč. Má poľské a slovenské štátne občianstvo.

Vladimír Buzna / snímka Peter Zimen

Prvá oficiálna návšteva žilinského biskupa na radnici

Primátor Ivan Harman v reprezentačných priestoroch Staršej radnice slávnostne privítal na prvej oficiálnej návšteve žilinského biskupa J. E. Mons. Tomáša Gálisa a jeho delegáciu. Obidve strany sa vzájomne informovali o situácii v diecéze a v meste a diskutovali o budúcej spolupráci. „Hovorili sme o spolupráci v sociálnej oblasti a o participácii pri rôznych spoločenských a kultúrnych podujatiach,“ povedal primátor Ivan Harman. „Zaoberali sme sa aj myšlienkou zavedenia tradície, ktorou by sme si pripomínali vznik našej diecézy,“ uviedol Tomáš Gális.

Vznik žilinskej diecézy a meno nového biskupa oznámil 14. 2. 2008 osobitný vyslanec a legát pápeža Benedikta XVI. J.Em. kardinál Jozef Tomko. Katedrálom sa stal Kostol Najsvätejšej Trojice v Žilinae.

Mgr. Martin Barčík, hovorca mesta Žilina

Arcibiskup Zvolenský sa stretol s generálnym riaditeľom STV

V utorok 1. júla 2008 predpoludním sa bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, ako predseda Rady pre masmédiá Konferencie biskupov Slovenska, stretol na pôde Slovenskej televízie s jej generálnym riaditeľom Štefanom Nižňanským.

V rámci rozhovoru zanalyzovali kvalitu náboženského vysielania v posledných rokoch a mesiacoch, konštatovali dôležitosť vzájomnej koordinácie pri príprave priamych prenosov z dôležitých náboženských udalostí. Spoločne hovorili aj o celospoločenskom dosahu takýchto vysielaní, tiež o zavedení tretieho kanálu a kritériách kvality programov. Na záver sa dohodli na ďalšej spolupráci. Rozhovoru sa zúčastnil aj hovorca Jozef Haľko za mediálny odbor Arcibiskupského úradu. **Jozef Haľko**

Ďakovná omša a otvorenie klenotnice v Dóme svätého Martina

V utorok 1. júla 2008 o 17.00 hod. predstúpil v bratislavskej Katedrále svätého Martina arcibiskup – metropolita Stanislav Zvolenský prvý krát pred veriacich s arcibiskupským páliom, ktoré prijal v Ríme od pápeža Benedikta XVI. Na omši sa okrem kňazov, diakonov a predstaviteľov spoločenského života zúčastnil aj arcibiskup Ján Sokol, biskup Rudolf Baláž a biskup Štefan Vrabec.

Arcibiskup Zvolenský vo svojej homílii o páliu povedal: „Jeho položenie na plecía je gesto povzbudzujúce byť dobrým pastierom oviec, aj tých zatúlaných, ktoré treba priviesť domov, k Otcovi. Je to Ježiš, vtelené Slovo, ktorý je dobrým pastierom zatúlaného ľudstva, ktoré niesol a stále nesie na svojich plecíach na krížovej ceste. Pri splnení tejto úlohy Pán chce mať spolupracovníkov, v tomto zmysle je pálium symbolom lásky ku Kristovi a súčasne výzvou milovať jeho láskou ostatných ľudí.“

Ďalej dodal, že v Roku sv. Pavla sa aj tento „Apoštol

národov“ stáva príkladom dobrého pastiera, ktorý je symbolicky zakomponovaný do jedného z pilierov bratislavskej katedrály. „Kiež by bol Pavol aj duchovným pilierom našej novo vzniknutej arcidiecézy. V nej je jeden biskup ale mnohí kňazi, ktorí majú byť tiež dobrými pastiermi, obrátil sa na záver sv. omše na prítomných kazateľ.“

Po bohoslužbe arcibiskup Zvolenský a primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský prestrihnutím pásky slávnostne otvorili klenotnicu Dómu sv. Martina, ktorú prítomným predstavil miestny farár – assesor Ján Hudec a Roman Bajzík, ktorý klenotnicu organizačne i umelecky pripravil. Klenotnica verejnosti sprístupňuje umelecké skvosty z vyše pol tisícročia existujúceho chrámu i farnosti. **Jozef Haľko/ snímka Peter Zimen**

Katolícki laici Európy o svojej úlohe v meniacom sa svete

Náboženstvo a rôznorodosť v Európe – pod týmto mottom sa v Bratislave v dňoch 1. – 6. júla 2008 stretla takmer stovka katolíckych laikov z celej Európy. Hlavným organizátorom podujatia bolo Európske laické fórum a Fórum kresťanských inštitúcií.

Európske laické fórum je platforma, ktorej cieľom je udržiavať a zveľaďovať dialóg a pravidelné kontakty medzi Radami pre laikov alebo podobnými zodpovedajúcimi grémiami európskych krajín. Jeho úlohou je zabezpečiť vzájomnú výmenu informácií medzi členmi o otázkach európskeho významu, najmä k otázkam poslania Cirkvi a úlohy laikov vo svete. Preto sa k tak závažnej téme, akou je rôznorodosť v Európe a naša úloha uprostred neustále sa meniacej spoločnosti, vyjadrovali autority a odborníci z rôznych oblastí a z rôznych regiónov Európy. Delegáti ELF sa zúčastnili sv. omše, ktorú celebroidal predseda Pápežskej rady Iustitia at Pax, kardinál Renato Martino. Stretnutie katolíckych laikov poctila svojou prítomnosťou aj predsedkyňa UCESM, Únie európskych konferencií vyšších rehoľných predstavených, Sr. Lutgardis Craeynest, SDB, saleziánka z Belgicka, ktorá predstavila náboženskú rôznorodosť v Európe. Významný európsky politik, komisár Ján Figel' predniesol príhovor na tému Európsky rok medzikultúrneho dialógu.

Cieľom stretnutia nie je len prijímať vedomosti, ale najmä budovať vzťahy a prostredníctvom osobných kontaktov prispieť k prekonávaniu vzájomných predsudkov medzi západnou a východnou Európou, k vytváraniu partnerstiev a k spoločnej práci a snahe na vnesení kresťanského pohľadu do európskej reality. Preto v utorok, 2. júla, sa v rámci konferencie uskutočnil medzinárodný bufet, ktorý bol príležitosťou k prezentácii jednotlivých krajín. Účastníci konferencie taktiež navštívili kolísku kresťanstva na Slovensku, mesto Nitru, kde sa zúčastnili časti programu Cyrilo-metodských slávností. **Katarína Hulmanová, FKI**

Kardinál Martino predsedal svätej omši v Dóme sv. Martina v Bratislave

Pri príležitosti predstavenia Kompendia sociálnej náuky Cirkvi 2. júla predsedal v Dóme sv. Martina v Bratislave slávnostnej svätej omši predseda Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj kardinál Renato Raffaele Martino. Spolu s kardinálom koncelebrovali bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, bratislavský eparcha Peter Rusnák, ďalší biskupi a kňazi.

„Som rád, že môžem sláviť túto svätú Eucharistiu v deň, keď Konferencia biskupov Slovenska bude prezentovať Kompendium sociálnej náuky Cirkvi,“ prihovoral sa v homílii prítomným kardinál Martino, na začiatku ktorej srdečne pozdravil všetkých prítomných a vyjadril radosť zo svojej návštevy Slovenska. Kompendium je podľa jeho slov nástrojom, ktorý kresťanom pomáha rozlišovať, pomáha a orientuje kresťanov v rozhodnutiach, ktoré prijímajú pre budovanie spravodlivejšieho sveta v perspektíve integrálného a solidárneho humanizmu.

Po skončení svätej omše si predseda Pápežskej rady Justitia et Pax prezrel v utorok otvorenú klenotnicu v Dóme sv. Martina v Bratislave. **Eva Jánošíková**

Cirkvi boli hlavnými témami rozhovoru s prezidentom Slovenskej republiky,“ informoval novinárov po skončení stretnutia kardinál Martino, ktorý dodal, že prezident dokument poznal skôr, než mu ho odovzdal. „Ako povedal, niektoré myšlienky obsiahnuté v kompendiu sú už zahrnuté v Ústave Slovenskej republiky,“ dodal kardinál.

Ivan Gašparovič, podľa tlačového oddelenia prezidenta SR, informoval predsedu Pápežskej rady Iustitia et Pax aj o dosiahnutých úspechoch Slovenska v politickej a hospodárskej oblasti. Nezabudol vyzdvihnúť význam misie sv. Cyrila a Metoda, ktorých 1150. výročie príchodu na Slovensko si pripomenieme v roku 2013 a zopakoval pozvanie pápeža Benedikta XVI. navštíviť Slovensko.

Kardinál Martino pre TK KBS uviedol: „Kompendium je adresované všetkým katolíkom, ale nielen katolíkom, ale i tým, ktorí chcú rešpektovať ľudskú osobu, aby sa mohli správne konfrontovať s realitou, v ktorej žijú.“ Kompendium reaguje na aktuálne sociálne, ekonomické a politické otázky. Dokument sa riadi štyrmi základnými zásadami, ktorými sú dôstojnosť a sloboda ľudskej osoby, spoločné dobro, subsidiarita a solidarita. **Eva Jánošíková**

Kardinála Renata Martina prijal prezident Ivan Gašparovič

Predsedu Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj kardinála Renata Raffaella Martina dnes prijal v Prezidentskom paláci v Bratislave prezident SR Ivan Gašparovič. Na stretnutí sa zúčastnil aj apoštolský nuncius na Slovensku Mario Giordana.

„Dobré vzťahy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou a Kompendium sociálnej náuky

Kompendium náuky Cirkvi v slovenčine predstavil kardinál Martino

Kardinál Renato R. Martino, predseda Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj, dnes v Bratislave predstavil slovenský preklad Kompendia sociálnej náuky Cirkvi.

Na úvod stretnutia sa prítomným prihovoral primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský: „Verím, že nám laikom i politikom kompendium pomôže v istej orientácii, ako nájsť správnu cestu pri pomáhaní tým, ktorí to potrebujú.“ Podľa bratislavského arcibiskupa Stanislava Zvolenského kompendium predstavuje historický medzník: „Kompendium chce zdôrazniť, že spoločenstvo veriacich chce byť služobníkom všetkých.“

S hlavným príspevkom vystúpil kardinál Martino, ktorý prezradil, že Svätý Otec Benedikt XVI. sa pripravuje na vydanie encykliky k sociálnej téme. „Mala by sa zaoberať témami, ktorým musí sociálna náuka čeliť dnes. Sme v očakávaní tohto dôležitého posolstva, ktoré nám dá možno ďalšiu príležitosť stretnúť sa tu v Bratislave,“ dodal kardinál.

Na prezentácii kompendia sa zúčastnil aj apoštolský nuncius na Slovensku Mario Giordana, ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR Viera Tomanová, predseda Sociálnej subkomisie Teologickej komisie KBS Peter Rusnák, ktorý stretnutie moderoval a iní významní hostia. Program sprijemnil bratislavský miesňaný spevácky zbor Chrysostomos. **-ej-**

60. plenárne zasadanie Konferencie biskupov Slovenska v Nitre

V dňoch 3. a 4. júla 2008 sa v priestoroch Kňazského seminára v Nitre uskutočnilo 60. plenárne zasadanie Konferencie biskupov Slovenska (KBS). Zúčastnilo sa na ňom 17 biskupov. Mons. Milan Chatur a Mons. Tomáš Galis už odcestovali na Svetové dni mládeže do Austrálie.

Biskupov prišiel pozdraviť apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Mario Giordana. Nový apoštolský nuncius vyjadril veľkú ochotu slúžiť Cirkvi na Slovensku, ktorá bola v poslednom čase mimoriadne vyzdvihnutá Svätou Stolicou. Na Slovensku vznikli tri nové diecézy a boli ustanovení dvaja noví arcibiskupi.

V duchovnom príhovore Mons. Alojz Tkáč vyzdvihol príklad biskupa, kard. Van Tuana, väzňa pre vieru vo Vietname. Tento biskup mimoriadnym svedectvom kresťanského života a svojou tpežlivosťou dosiahol po rokoch obrátenie svojich strážcov vo väzení.

Na programe zasadania bola správa o uskutočnenej návšteve na plenárnom zasadaní Talianskej biskupskej konferencie. KBS zastupoval Mons. Vladimír Filo. Účastníci zasadania sa zaoberali správou o štátnom vzdelávacom programe (reforme vzdelávania) a jeho dopadom na vyučovanie náboženstva. Biskupi odsúhlasili učebné osnovy, ktoré sú v súčasnosti v experimentálnom overovaní.

Na programe zasadania bolo aj zhodnotenie konferencie o Pastoračnom pláne Katolíckej cirkvi, ktorá sa konala v apríli 2008 v Ružomberku. Zúčastnili sa na nej 10 biskupi a približne 250 kňazov, rehoľníkov a laikov z celého Slovenska. Dôležitou súčasťou konferencie boli workshopy, na ktorých mali zúčastnení možnosť diskutovať o konkrétnom uskutočnení pastoračného plánu v praxi.

Biskupi boli inforomovaní o návšteve Svätého Otca Benedikta XVI. v Lurdoch, v septembri 2008. Za KBS sa zúčastní tejto návštevy Mons. František Tondra, predseda KBS. V októbri 2008 bude tiež celoslovenská púť do Lúrd pri príležitosti 150. výročia zjavení.

Biskupi z pastoračných dôvodov, z početných cirkevných prikázaní vybrali prikázanie uzatvárať manželstvo pred tvárou Cirkvi, teda formu cirkevných prikázaní z Modlitebníka z r. 2001.

Cyril Jančíšin

XVIII. stretnutie predstavených kňazských seminárov Čiech, Moravy a Slovenska

V kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach sa 23. – 26. júna 2008 zišlo 36 predstavených z kňazských seminárov z Čiech, Moravy

a Slovenska a Teologického konviktu z Olomouca na svojom už XVIII. stretnutí, aby si vymenili skúsenosti z formácie kandidátov na kňazstvo, vyhodnotili formačný rok 2007/2008, nabrali nových síl a oduševnili sa pre ďalšie obdobie počiatkovej formácie kandidátov na kňazstvo.

Medzi predstavených zavítali aj otcovia biskupi, ktorí predsedali sláveniu Eucharistie. V utorok košický pomocný biskup Mons. Stanislav Stolárik, ktorý ich následne v prednáške Povolanie k starostlivosti o formáciu seminaristov povzbudil, že ich práca prinesie úrodu v budúcnosti. Konštatoval, že predstaveným sa ušlo v Cirkvi to ťažšie bremeno a satisfakciou pre nich sú v tomto období diakonské a kňazské vysviacky. Na druhý deň slávil Eucharistiu spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka a na záver košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

Ďalšia časť programu mala rekreačný a kultúrny charakter. Tvorila ju návšteva divadelnej opery Čarovná flauta, prehliadky Dómu sv. Alžbety, kaplnky sv. Michala a Východoslovenského múzea v Košiciach.

Záverečný deň stretnutia bol pracovný. Predstavení sa rozdelili do jednotlivých skupín, podľa služieb, ktoré vykonávajú v kňazských seminároch. Zhodne konštatovali, že vonkajšie a vnútorne fóra sa vzájomne dopĺňajú a ich služba si vyžaduje jednotu. Nasledujúci formačný rok sa bude niesť v duchu spirituality sv. Pavla, ktorého rok Cirkev začína sláviť.

Jozef Gnip

Generálny predstavený vincentínov na Slovensku

Generálny predstavený Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul G. Gregory Gay, CM od 18. do 30. júna navštívil všetky domy slovenskej provincie. Osobne sa stretol so všetkými spolubratmi, aby spoznal ich prácu a povzbudil ich v ich kňazskom a misionárskom živote. Neobišiel ani sestry vincentky.

Páter Gregory navštívil aj nočľaháreň pre chudobných a bezdomovcov de Paul v Bratislave. Zúčastnil sa tiež kňazskej vysviacky našich dvoch novokňazov a stretol sa aj so zástupcami laických spoločenstiev, ktoré tvoria Vincentínsku rodinu.

Okrem kňazov CM a sestier DKL sa stretnutia zúčastnili aj sestry z Kongregácie milosrdných sestier sv. Vincenta de Paul - satmárky, Spolky kresťanskej lásky, Spolky sv. Vincenta a mladí zo Združenia mariánskej mládeže. Generálnemu superiorovi predstavili svoju činnosť a pôsobenie pomocou prezentácii a vypočuli si jeho príhovor.

Medzi ďalšie aktivity generálneho predstaveného patrila návšteva centra Združenia mariánskej mládeže v Nitre, stretnutie s Mons. Štefanom Sečkom, spišským pomocným biskupom, či posviacka obnovenej kaplnky sv. Vincenta v Lošticiach.

Tomáš Brezání, CM

Detská univerzita na Katolíckej univerzite v Ružomberku

Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku sa podujala usporiadať po prvýkrát Detskú univerzitu pre deti vo veku 8-14 rokov. Od existujúcich podobných projektov sa Detská univerzita v Ružomberku, ktorá sa uskutoční od 30. júna do 4. júla odlišuje tak formou, ako i obsahom. Deti na týždeň zažijú skutočne univerzitný život.

Už pri zápise si mali možnosť i povinnosť vybrať z jednotlivých ponúkaných aktivít, a tak zažiť kreditný systém vysokoškolského štúdia. V pondelok 30. júna v ranných hodinách ich čaká slávnostná imatrikulácia, do indexov si zapisujú svoje predmety a po každej aktivite budú do nich dostávať podpisy od vyučujúcich. Popoludní absolvujú exkurziu po katedrách Pedagogickej fakulty, aby spoznali spôsob vzdelávania učiteľov.

V nasledujúce dni je pripravená práca v sekciách, ktorá je zameraná predovšetkým na hlavnú myšlienku podujatia – poukázanie na vzájomné prelínanie jednotlivých foriem ľudského poznávania a potrebu všeobecného rozhl'adu, od prírodných vied, cez humanitné a spoločenské vedy, výtvarné a hudobné umenie až po duchovné hodnoty, ktoré integrujú v sebe celé ľudské poznanie v prospech človeka a solidárneho rozvoja spoločnosti.

V piatok absolvujú malí študenti „univerzitnú“ svätú omšu, po nej sa uskutoční detská konferencia, kde si deti vymenia skúsenosti a zážitky z celého týždňa. Napokon popoludní ich čaká slávnostná promócia, hodná ukončenia pravého vysokoškolského štúdia.

Na svätej omši v kostole Svätej rodiny v Ružomberku-Rybárpole, ktorá bude vyvrcholením programu Detskej univerzity sa môže v piatok 4. júla zúčastniť každý, ako aj na záverečnom programe v Aule Jána Pavla II. v Ružomberku.

Stanislav Košč

Stretnutie rodín z farností ordinariátu v Nitre

V priestoroch Domu Srdca Ježišovho - duchovnom centre Misionárov Najsvätejšieho srdca Ježišovho v Nitre sa v nedeľu 29. júna 2008 pod vedením svojich vojenských, väzenských a policajných kaplánov zišli veriaci príslušníci OS a OZ SR pôsobiaci v Nitre so svojimi rodinami.

Stretnutiu rodín predchádzala svätá omša, ktorú celebroval policajný vikár Ordinariátu František

Bartoš, spolu s miestnymi kaplánmi ordinariátu Jozefom Michňákom, Martinom Pitkom, Edmundom Umbom a Petrom Hasarom. Počas nej sa veriaci zoznámili s pastierskym listom slovenských biskupov k otvoreniu Roku sv. Pavla.

Po bohoslužbe si prítomní vypočuli odbornú prednášku Mariána Kolníka z Centra pre rodinu s cieľom povzbudiť ich k prehlbovaniu vzťahov v rodinách a upevňovať hodnoty rodiny aj v rodinách vojakov, policajtov, či príslušníkov ZVJS. Stretnutie rodín a otvorenie Roka sv. Pavla pokračovalo následne v prírodnom prostredí na agapé. Prijemnú atmosféru spestrilo aj kúzelnické vystúpenie vojenského kaplána – saleziána Jozefa Michňáka.

Stretnutie rodín z vojenských, policajných a väzenských farností v Nitre už má niekoľko ročnú tradíciu a je aktivitou, ktorá napomáha budovať živé spoločenstvo Ordinariátu v Nitre, pričom o úspešnosti podujatia svedčí stále sa rozširujúci počet účastníkov. Podpora rodín je jednou z hlavných priorít Ordinariátu v OS a OZ SR.

Tibor Ujľacký

Výmena väzenského vikára ordinariátu OS a OZ SR

Na mimoriadnom rokovaní Kolégia generálnej riaditeľky Zboru väzenskej a justičnej stráže (ZVJS) v utorok 1. júla oznámili za prítomnosti ordinára OS a OZ SR Mons. Františka Rábeka personálne zmeny na poste väzenského vikára ZVJS a väzenského kaplána v ÚVTOS Dubnici nad Váhom. Dlhoročného väzenského kaplána a donedávna prvého väzenského vikára Ordinariátu OS a OZ SR pri generálnom riaditeľstve ZVJS Ladislava Vrábela vystriedal od 1. júla 2008 doterajší väzenský kaplán z ÚVTOS v Dubnici nad Váhom Bartolomej Juhás SDB.

Po prečítaní personálnych rozkazov sa prítomným prihovorila generálna riaditeľka ZVJS Mária Kreslová, ktorá odchádzajúcemu vikárovi poďakovala za jeho službu a vyzdvihla jeho obetavú kňazskú priekopnícku prácu v oblasti zavádzania väzenskej duchovnej služby v Slovenskej republike. Zároveň povzbudila nastupujúceho väzenského vikára Juhása a novoprijatého väzenského kaplána v ÚVTOS v Novej Dubnici Radovana Andrejka k pokračujúcej vzájomnej spolupráci v prospech obvinených a odsúdených, ako aj príslušníkov ZVJS a ich rodín.

Tibor Ujľacký